JOANNIS RHODII
MANTISSA
ANATOMICA

ad

Thomam Bartholinum.

HAFNIÆ,
Typis HENRICI GÖDIANI,
cIↃ IↃc LXI.
Impensis PETRI HAUBOLDI.

Clarissimo Excellentissimoq;
Viro
THOMÆ BARTHOLINO
Regio Academiæ Hafniensis Professori
Medico
Joannes Rhodius
ἐυπϱάττειν.

QVæ necessitudinis jure petiisti aliquot lustris à me summorum virorum ductu inter humani corporis dissectiones ἀξιομνημόνευτα *oculis observata fidelibus lubens mitto. Pauca quidem isthæc, sed rariora, sine verborum tumore, sine fuco.*

Non

Non portenta, anguesq́; volucres ac pinnatos scribimus.
Homini amico ac familiari non est mentiri meum.

Eane cum vulgo eruditorum putanda naturæ ludibria, quæ sapientissimi verius conditoris, miranda opificia prudentiores cogitent. Quicquid mereantur, de iis constitues pro tua voluntate. Cui vel eo parendum censui, quod nullum æque animum tuum, quam de humano genere bene merendi, studium occupet. Præclaris conatibus longa vitæ spatia summus arbiter indulgeat precor.

Patavij Calend. Januariis Anni cIↃ IↃC LVII.

JOANNIS RHODII MANTISSA ANATOMICA.

OBSERVATIO I.

Sutura Sagittalis in viro ad nasi radicem protensa: etiam media: quandoque nulla.

SExus varia usus aperuit discrimina in corporis humani structura, maximeque ossium compage. Inter quæ Anatomici tradunt Suturam Cranii sagittalem in feminis media tantum fronte ad nasi radicem extendi. Verum Franciscus Plazzonus Anatomes & Chirurgiæ primus Adriano Spigelio collega datus, ipso ætatis flore plurimorum exspectationi ereptus,

 in

ſculum ſuperius labrum elevantem oſtendit geminum. Annon primum & ſecundum par: quorum illud Spigelio attollens, hoc abducens?

III.

Idem Triplex.

Anno 1650. 8. Febr. Antonio Molinetto primam anatomen ſollerter exhibente, in cadavere feminæ labii ſuperioris muſculi ſuſpenſorii tres apparuere parte dextra, origine diſtincti: qui communiter bini.

IV.

Venæ in prima ſpinæ vertebra.

Venam primæ in dorſo vertebræ ad os Sacrum extenſam in Tetano & Epilepſia tundere præcipit Guillielmus Rondeletius Methodi Curat. cap. XXXVII. cui ſubſcribit Mercatus Prax. Lib. I. cap. XV. Hanc paucis notam quum anquirerem, A-

drianus Spigelius Vir ſanè diligentiſſimus Anno 1623. 10. Februar. privatim oſtendit in juvene ob furtum ſtrangulato bina primæ vertebræ foraminula, per quæ ejuſmodi venæ in muſculos diſpergebantur.

V.

Novus Muſculi Cucullaris inſitus.

Anno 1651. 21. Januar. in viro à ſexta cervicis vertebra muſculi cucullaris appendix in ſupercilium ſcapulæ deſinens comparuit.

VI.

Peculiaris Muſculus Thoracis.

Anno 1628. 25. Jan. Mantuæ in cadavere juvenis robuſti Fabricius Bartoletus nouum reperit muſculum ſeu proceſſum carnoſum inter muſculum obliquè adſcendentem & transverſum, qui ab aliis diſtinctus utrumque connectebat.

VII. Mu-

VII.

Musculus Pectorali adnatus.

Anno 1626. 8. Febr. Hieronymus Sabionus mihi privatim ostendit exilem musculum digiti medii latitudine sternum versus pectorali adhærentem, & omninò separatum: ad roboris forsan incrementum.

VIII.

Thoracis cartilagines fermè osseæ.

Anno 1627 April. 19. Reverendo admodum Paulo Sansono Mediolanensi in cœnobio D. Antonii Quæsitori fidei anno ætatis octogesimo hydrope extincto cartilagines thoracis propemodum osseæ fuerunt. Cujus memini Centur. II. Obs. XLV. & Cent. III. Obs. IV.

IX.

Pleura adiposa.

Anno 1638. Januar. 21. Sectio-

nem instituente Joanne Veslingio, in corpore puellæ membrana, quæ costis incumbebat, pinguedinis quasi striis quibusdam interstinguebatur.

X.

Pulmones Costis affixi.

Anno 1625. 5. Januar. in cœnobio Capucinorum ab Hieronymo Sabiono ac Joanne Sculteto Ulmensi Adriani Spigelii alumno Chirurgo pridem in Germania clari nominis, religiosi cujusdam anasarca defuncti cadavere aperto, pulmones utrinq; costis arctè adhærebant; cetera omnis vitii expertia.

XI.

Pulmonis lobi diversi.

Anni 1656. Febr. 2. in bajulo vegrandi apoplexia defuncto Antonius Molinettus pecudum in modum pulmonem in quatuor fibras divisum

ſum offendit. Autor libelli de Anatome apud Coum quinq; tradit. Quod majoris tutelæ cauſa naturam feciſſe putat Joannes Veſlingius Syntagm. Anat. cap. X. Nec ſiluit laudatæ memoriæ Gaſpar Bartholinus Inſtit. Anat. Lib. II. cap. IX.

XII.

Cor geminum.

Franciſcus Plazzonus cordis appendicem invenit alterius veluti rudimentum: cujus ectypon in theatro publico Anno 1622, & 1624. oſtendit.

XIII.

Vena ſine pari ſupplens rami intercoſtalis defectum.

An. 1628. Februarii 7. Mantuæ in publico theatro ingenioſo pariter ac diſerto Viro Fabricio Bartoleto humani corporis diſſectionem peragente

agente vidi venam ſine pari ad ſpatia inter coſtas ramos octo ſpargentem intercoſtalis rami loco, qui huic cadaveri deerat, e dextro venæ cavæ latere ortam.

XIV.

Vena ſine pari procedens è cava.

Hoc ipſo die venam ſine pari è dextro venæ cavæ latere ortam deprehendimus, ſine valvula, quam iſtius venæ principio appoſitam tradidit Amatus Luſitanus Centur. 1. Cur. 52.

XV.

Vena ſine pari nulla.

An. 1640. 26 Januarij Patavij in Publico theatro vena ſine pari nulla exſtabat in corpore virili: Sed utrinque à principio venæ ſubjugalis prodibat vena, cujus rami utrinq; in pleuram pertingebant.

XVI. Omen-

XVI.

Omentum valde promissum.

Fabricius Bartoletus in histrione Bononiæ omentum ad os pubis protensum observavit. Cujusmodi à me mulieris Anno 1647. 11. Januar. in theatro Patavij conspectum.

XVII.

Omentum exile.

An. 1645. 20. Januar. In publica dissectione omentum rustico perexiguum, adipe destitutum.

XVIII.

Ventriculus ingens.

Adrianus Spigelius An. 1623. postremo Decembris in theatro Anatomico adfirmavit se ventriculum vidisse humanum tredecim librarum capacem.

XIX. In-

XIX.

Inteſtinum dorſo alligatum.

An. 1627. 24 Januar. Hieronymo Sabiono ſecante corpus virile, ſub Ilei finem in conſpectum venit apophyſis ligamento quodam præter conſvetum naturæ modum dorſo conjuncta.

XX.

Jecinoris Ligamentum peculiare.

An. 1627. 26. Jan. Pompejo Caimo Theoreticæ Medicinæ Profeſſore primario in theatro Patavino poſt Adriani Spigelij & Plazzoni obitum conſuetudine dudum antiquata corporis humani artificium exponente, diſſectore Hieronymo Sabiono Anatomes & Chirurgiæ Profeſſore Patavino, jecur parte ſiniſtra peculiari vinculo præter naturæ rationem ſepto tranſverſo conjunctum erat.

Vidit etiam Adrianus Spigelius por-

porrectum jecoris lobum hypochondrio ſiniſtro peculiari ligamento annexum.

An. 1652. Januar. 31. in cadavere ſervi deſtinato uſui publico jecur inſidens lieni ſingulari ligamento adhærebat ſepto tranſverſo.

XXI.

Venæ Cavæ deſcendentis conglutinatio.

An. 1625. Januar. 18. In cadavere mulieris hydropicæ principium venæ cavæ deſcendentis arctiſſimè coaluerat, ut ne ſpecillum quidem admitteret; haud dubie ab exulceratione à vermibus in ramo Iliaco repertis excitata.

XXII.

Jecur Lampetræ rubrum, itemq; Viride.

QVUM Johannes Hieronymus Bronzerius Medicus & Mathematicus inſignis plurima ex Galeni mente

te

te adverſus Ariſtotelem de jecoris officio in theatro Anatomico diſputaſſet, ad uberiorem veritatis inveſtigationem An. 1624. 22. Maij domi ſuæ Lampetram exenteravit Adrian' Spigelius, in qua jecur præter Conradi Geſneri ſententiam erat rubrum: cujusmodi ter antea ab ipſo viſum. Tubulis reſpirationi dicatis reſpondebant pulmonum veluti lobi admodum fibroſi, & ſanguine referti. Pericardium erat cartilagineum. Cetera ad Geſneri deſcriptionem.

In alia tamen minore Anno 1637. 3. Junij apud V. C. Joannem Dominicum Salam Medicinæ Profeſſorem Joanne Veſlingio præſente jecur omnino viride conſpeximus. Pupillæ nigricantes ſatis magnæ latebant. Cor diu movebatur. Nihil in ceteris diſſimile.

Diverſi coloris cauſam expendit Bronzerius peculiari Diſquiſitione de

de Principatu Jecoris & anatome Lampetræ, quam prope Pyrrhoniam equiti amplissimo Pompejo Caimo dicavit.

XXIII.

Ductus felleus in duodenum immersus.

An. 1634. 31. Jan. Joanne Veslingio præeunte in juvene valido notare licuit porum biliarium Anatomicis non jejuno sed duodeno intestino infixum.

An. 1625. Januar. 18. statæ ætatis feminæ hydrope in valetudinario sublatæ ductus vesiculæ felleus in duodenum ferebatur: Ipsa vero muco repleta quatuor condebat lapillos angulares virides & nigricantes.

XXIV.

Vesica fellea sine bile.

Anno 1652. 5. Martij Petro de Marchettis Equite Anatomes &

Chirurgiæ Professore sectionem celebrante in cadavere agrestis vesica fellea sine bile visa jecinore maximo.

XXV.

Vesicæ felleæ pinguedo.

An. 1637. 24. Jan. in theatro sub Joanne Veslingio vesica fellea mulieris penitus adipata erat.

XXVI.

Lien rubicundus.

An. 1624. 5. Febr. in theatro Juvenculæ duodecim annorum lien fuit maximus, non minus rubens quam Iecur. Ex quo perspectum est, viscus hoc non semper sangvine melancholico turgere.

XXVII.

Lien rotundus.

An. 1651. 28. Jan. in cadavere viri lien planè rotundus erat.

XXVIII.

Rami ſplenici in Emulgentem progreſſus.

Anno 1627. Fabricius Bartoletus Mantuæ ramum ſplenicum, priusquam in lienem inſereretur, ramulum in emulgentem ſiniſtram transmîſiſſe obſervavit. Cujus beneficio Melancholici quandoq; per urinas purgantur.

XXIX.

Vas breve unicum.

Mantuæ in hoc ipſo corpore vas breve valdè amplum conſpiciebâtur: idq; unicum ex vena & arteria; quod plerunq; ex pluribus conſtructum venæ gaſtroëpiploicæ nonnunquam incumbit.

XXX.

Ductus Pancreatis geminus.

An. 1646. 15. Januar. in cadavere mulieris è valetudinario Patavino ductus Pancreatis manifeſtè gemi-

nus in duodenum Inteſtinum migrabat. Anni ſequentis Januario 24. in virili cadavere idem obvenit.

XXXI.

Venæ lacteæ evidentes.

Primi nominis Medicis Gaſpari Aſellij de his placita Joanni Veſlingio in dubium vocantibus An. 1634. 24. Jan. vena lactea canis aperta chylum fundebat albicantem lacte ſpiſſiorem. Anno 1649. 23. Jan. in fœtu è ventriculo in pancreas plures poros lacteos tendere vidimus cum Veſlingio. Ejuſdem anni Januar. 18. qua parte pancreas albæ lienis lineæ in hæret, multa lacteorum ductuum veſtigia comparuere; etiam qua parte ventriculus lieni incumbit plures meatus lacteorum ramulorum. 3. Martij in ſatellite interfecto minoris digiti amplitudine elegans lacteorum meatuum plexus ſupra jecoris lobum ad ſeptum transverſum repere videbatur. Haſce quoq; venas

Anto-

Antonius Molinettus offendit in muliere nuper extincta, cui fœtum exſecuit.

XXXII.

Ren Unus.

An. 1623. 6. Mart. in cadavere muliebri Franciſcus Plazzonus unum duntaxat renem invenit in medio ventre ſitum, tantæ molis ut initio feminam prægnantem putaret. Idem præſente Viro maximo Benedicto Siluatico in Capucino urinæ ſuppreſſione extincto unum vidit renem ſiniſtrum dextram verſus, cujus Ureter calculo nucis avellanæ ſive ovi columbini magnitudine obſtruebatur. De quo is Cent. 3. Conſil. 45.

An. 1625. 25. Auguſti Adrianus Spigelius in Gallo febre maligna extincto Renem offendit iſtius feminæ perſimilem. Renem unum magnitudine duos æquantem refert Garcias Lopez Var. Lect. Medic. Cap. 8. Vidit etiam renem unum

Balduinus Ronſæus Epiſt. Medic. I. & notavit Duretus in Enarrationem Cap.47. Lib. 1. Holler. de morb. intern. itemq; Carolus Stephanus lib. 2. Diſſect. part. corp. Hum. Cap. 15. Dominicus Panarolus Pentecoſt. 1. Obſerv. 3. ſolum dextrum obſervavit Reinerus Solenander Conſil. 16. Sect. 5.

XXXIII.

Ren ſuccenturiatus, à Rene diviſus.

An. 1630. 4. Martij Hieronymus Sabionus in cadavere hominis robuſti renem ſuccenturiatum à rene cum vena emulgente ſeparatum demonſtravit.

XXXIV.

Renis dextri ſuccenturiati ſurculus peculiaris.

An. 1649. Januar. 21, qui annus Veſlingio vitæ fuit extremus, feminæ ſurculus è vena cava reni dextro ſuccenturiato innectebatur.

XXXV. Re-

XXXV.

Renum ac vaſorum generationis opificium ſingulare.

An. 1637. 22. Jan. Joannes Veſlingius in cadavere feminino præter communem naturæ ſtructuram publicè præſentabat Renem dextrum, cui adnatus erat ren alter exilis vaſa ſpermatica ferme attingens, eiq; non minus quam reni ipſi emulgentis arteriæ ramus inhærebat, ac præterea ex vena porta ramus in vaſa præparantia ferebatur. Vaſa verò ſpermatica teſtes verſus admodum erant denſa & dura, pituitæ plena. Ideoq; huic mulieri in valetudinario D. Franciſci denatæ menſes ultra bimeſtre tempus fuere ſuppreſſi.

XXXVI.

Renum conformatio peculiaris.

An. 1650. 27. Jan. turba ſpectatorum confertiſſima ſub Antonio Molinetto in muliere è valetudinario D.

Francisci renes succenturiati parte sinistra fuere duplices, supra & infra: Sinistri ureteres gemini in communem desinebant ad vesicam: è fundo succenturiati inferioris ductus in testiculum ferebatur.

XXXVII.

Ren minimus.

Renem in quodam suspenso castaneæ vix æqualem Fabricius Bartoletus notavit.

XXXVIII.

Arteria Emulgens dextra gemina.

An. 1624. 5. Febr. Adriano Spigelio juvenculam tredecim annorum dissecanti gemina occurrit arteria emulgens dextra.

XXXIX.

Arteriæ Emulgentis rami quatuor.

An. 1638. 18. Jan. Joannes Veslingius

gius in cadavere juvenculæ theatro frequenti monstravit arteriæ emulgentis in parte sinistra quatuor ramos, contra modum naturæ consvetum.

XL.

Arteria mesenterica, & adiposa dextri lateris.

An. 1628. Febr. 3. Mantuæ Fabricio Bartoleto obuenit præter emulgentem arteriam communem in dextro latere arteria Mesenterica, & adiposa.

XLI.

Arteriæ adiposæ defectus.

An. 1649. 21. Januar. parte dextra mulieri arteria adiposa defuit.

XLII.

Arteriæ spermaticæ deficientes.

An. 1640. 28. Jan. in muliere nuper

per enixa partum, nullæ fuerunt arteriæ, ſed venæ admodum conſpicuæ.

XLIII.

Vaſa præparantia ampla.

An. 1647. Jan. 27. in muliere vaſa præparantia enormi magnitudine reperta.

XLIV.

Vaſa præparantia peculiaria.

An. 1650. Jan. 31. in cadavere viri vaſa præparantia è vena emulgente utrinq; originem ducebant.

XLV.

Vaſa item deferentia.

An. 1627. Calend. Febr. Vaſa deferentia Viri occurrebant, quibus præter communem ſtructuræ modum parte dextra binæ erant venæ; altera e vena cava, altera ex e mulgente procedebat.

XLVI. Epi-

XLVI.

Epididymides desideratæ.

An. 1647. Jan. 26. in cadavere è valetudinario epididymides fuere nullæ.

XLVII.

Cremasteres Mulierum.

An. 1623. Febr. 4. Adrianus Spigelius in theatro anatomico monuit, bis in feminis à se observatos qui testes suspendunt musculos.

XLVIII.

Rami cæliaci arteria.

An. 1628. 31. Jan. Mantuæ offendit Fabricius Bartoletus in cadavere juvenis robusti arteriam, quæ à ramo cœliaco in ventriculum tendente ad simam jecoris partem excurrebat. Arteria quoq; cæliaca major singularem heic transmisit ramum in hepatis cavum, præter alium peculiarem.

XLIX. Hæ-

XLIX.

Hæmorrhoidalis interna è ramo ſplenico.

In hoc etiam cadavere circa rectum inteſtinum è ramo ſplenico hæmorrhoidalis interna originem ducebat, quæ ſecus è Meſenterico prodit. Idem Anno 1647. Januar. 24. Patavij Joanne Veſlingio Anatomico in virili cadavere obſervare licuit.

L.

Novus Venæ gaſtroëpiploicæ ductus.

Anno 1650. 24. Januar. Antonio Molinetto in cadavere feminæ è valetudinario D. Franciſci extenuatæ occurrit vena gaſtroepiploica ſiniſtra in ventriculi fundum immiſſa, quæ neutiquam more conſveto cum dextra conjungebatur.

LI. Ar-

LI.

Arteria gaſtrica varicoſa.

An. 1650. 26. Januar. Antonius Molinettus Arteriam gaſtricam in femina varicoſam deprehendit.

LII.

Veſicæ expers corpus.

Aldrighetto de Aldrighettis celebri Profeſſore Medico præſente Petrus de Marchettis in cadavere nobilis Patavini nullam deprehendit veſicam; Sed ejus loco natura cavernulas quasdam ſeu alveolos conſtituerat.

LIII.

Lacunæ juxta pudendi Labia.

Binas juxta pudendi labia in mulieribus lacunas tradit Franciſcus Plazzonus de Partibus Generationis Lib. 2. Cap. 6. Anno 1623. 18. Mart. ſtudioſius mihi in eas inquirenti in publi-

publica disſectione reſpondit eas in defunctis minus conſpicuas: mox à concubitu in vivis tamen obſervatas, emanante ſalivali humore, qui maris pubem irrigat. Itaq; anni ſequentis V. Martio in cadavere prægnantis ruſticæ eas perveſtigavit, ac immiſſo ſtilo exili perſpicuè oſtendit.

LIV.

Muſculus pyramidalis deficiens.

An. 1649. 21. Jan. feminæ dextroverſum nullus erat muſculus pyramidalis.

An. 1654. Jan. 17. Antonio Molinetto munus exercente viro muſculus pyramidalis parte dextra unus; ſiniſtra nullus.

LV.

Muſculi pyramidales nulli.

Anno 1654. Febr. 22. Petro de Marchettis corporis virilis hiſtoriam declarante, Muſculi pyramidales omninò defuere.

LVI. Ve-

LVI.

Vena Communis.

Anno 1647. 12. Febr. in cadavere muliebri peculiares venæ basilicæ rami communem venam produxerunt..

LVII.

Manus musculo palmari destituta.

An. 1646. 31. Jan. in corpore femineo sinistræ manus musculus palmaris deerat.

LVIII.

Musculi Palmaris ortus rarior.

Anno 1656. Mense Febr. in bajulo Musculus palmaris tendine deficiente ex annulari ligamento initium ducebat.

LIX.

Pedis Musculi lumbricales bini.

Anno 1654. Jan. 24. Molinetto ana-

anatomico in cadavere viri lumbricales pedis muſculi duo tantum ſeſe obtulere, qui communiter ſunt quatuor.

LX.

Muſculus Pedi ſingularis.

An. 1649. 5. Febr. in cadavere feminæ tendo peculiaris à minori digito in metatarſum productus obvenit.

